

van wilde konijnen ééne zwarte. Ongetwijfeld een ontsnapte, te oordeelen o. a. naar zijn grootte.

Dit bracht mij op het denkbeeld op diezelfde plaats drie tamme, zwarte konijnen los te laten.

Op mijne vraag of hij ook al iets van kruising bespeurd had, antwoordde hij: Juist gisteren heb ik een wild konijn geschoten, dat blijkbaar zeer donkergrauw van kleur was, terwijl over kop en rug een zwarte gloed lag.

Een werkman had dezen zomer op zijn aardappelenland, dat onmiddellijk aan dat terrein grenst, een nest met vier jongen gevonden, waarvan twee grauwe en twee zwarte. Hij, de opziener, had ze echter niet gezien.

Ik meende dit onder uwe aandacht te moeten brengen. Alvorens dus op dergelijke mededeelingen verder in te gaan is, dunkt mij, een nauwkeurig onderzoek zeer gewenscht.

Amsterdam.

J. DE VRIES.

Eenden

Met zeer veel genoegen lees ik uw tijdschrift *De Levende Natuur* als ook „In de Duinen.”

Ik vond er echter een onjuistheid in, en ik geloof dat u genoeg zal doen, daarop gewezen te worden.

Op blz. 160 over eenden sprekende zegt u dat de mannetjes kenbaar zijn aan hun kèk-kèk, terwijl de vrouwtjes angstig piepen. In waarheid is 't juist andersom.

Mijn zuster te 's Gravemoer heeft een hoenderpark en tevens een vijvertje met eenden. Zijn er nu jonge eenden, dan kan men 't geslacht allereerst kennen aan de stemmen.

De wijfjes krijgen al heel gauw het kwakend geluid, terwijl dit bij de mannetjes steeds piepender wordt, tot de krul op de staart te voorschijn komt.

Mogelijk is dit laatste (dat steeds piepender worden) wel verbeelding, aangezien het geluid bij zoo'n bijna volwassen vogel veel kinderachtiger klinkt, dan bij een heel jong eendje.

Bussum.

W. NIJENHUIS.

Onderling hulpbetoon bij vogels.

Op een morgen in dit voorjaar, woonde ik een aardig voorval bij in de dierenwereld en wil dit aan de lezers en lezeressen van de *Levende Natuur* vertellen, die het zeker met genoegen zullen vernemen.

Ik kwam op dien morgen op een kamer boven in ons huis en zag, naar buiten kijkende, in een der boomen van de laan, waaraan ons huis ligt een zwartachtig lapje hangen en verwonderde mij hoe dit lapje zóó hoog in dien boom had kunnen waaien, toen het zich op eens krampachtig en schokkerig bewoog en ik bemerkte dat het een vogel was, die met zijn kop omlaag en met slappe uitgespreide vleugels aan één poot scheen te hangen en hoe hij ook trok en zich bewoog, niet los kon komen.

Hoe hij eigenlijk vastzat kon ik niet zien, maar bemerkte wel, dat hij uitgeput was. Nu en dan hing hij zóó lang onbeweeglijk, dat ik hem dood waande, maar neen, na een poos bewoog hij zich weér en bleef zoo hangen.

Vol medelijden met het arme dier, ging ik naar den tuinman, hopende, dat hij er iets op weten zou, om den vogel ter hulp te komen. Maar toen ik onder den boom staande naar boven keek, begreep ik dat er niets aan te doen zou zijn. En zoo was het ook. Een ladder, lang genoeg om bij den tak te komen, waar de vogel hing, was niet te bekomen en daar het regende en alles glibberig en nat was, was er ook geen sprake van klimmen en moest ik vol leedwezen het arme dier aan zijn lot overlaten. In de boomen rondom zaten zwiingend verscheidene andere vogels van die soort, ik denk dat het spreuwen waren, en schenen zich om hun ongelukkig vriendje niet te bekommeren.

Het viel mij intusschen op, dat ze zoo stil waren. Wat is het toch ongelukkig, dacht ik toen, dat de dieren zoo weinig verstand hebben en geen hunner er aan denkt, om eenige deernis te betoonen met het ongeluk van hun naaste. Zoo denkende had ik een oogenblik niet opgelet en nu weér opkijkende, zag ik, dat een der spreuwen in denzelfden boom was gaan zitten, hoog boven den hangenden vogel. Na een poos daalde hij neér op een lageren tak, daarna nog lager, toen zat hij op een halven meter boven den vogel en eindelijk zat hij op hetzelfde takje vlak bij hem. Nu begon hij ijverig te pikken en te trekken en de vogel, die bemerkte, dat er hulp kwam, kreeg weder moed

en trok en rukte meê. Dit duurde een heele poos, schijnbaar zonder gevolg; maar op eenmaal raakte de vogel los van den tak en viel met de andere te samen als één klompje op een anderen lageren tak en bleef daar weér hangen. De tweede vogel gaf den moed niet op maar trok en plukte steeds door, tot ze opeens weér als één klompje in den naasten boom belandden. Nu ging ik gauw naar beneden, om als de vogel op den grond viel, hem verder te bevrijden van den draad of het haar dat hem zoo kwelde, maar toen ik dicht bij den boom was, schrikten beiden zóó, geloof ik, dat met een laatsten ruk de vogel los kwam en hoog in een der naburige boomen vloog. Ook zijn redder of redster was in een oogenblik verdwenen. Ik was in mijn schik, dit aardig tooneel te hebben bijgewoond, daar ik wel eens vernomen had, dat de dieren elkander in den nood soms bijstaan, maar dit nooit met eigen oogen had aanschouwd.

H. W. BEYERINK.

Delft, 7 October 1900.

Klemdraai bij Brandnetel.

Ziehier een teekening naar een merwaardig brandneteltje dat bij ons in den moestuin gevonden is door ons mede-

lid Frans Meijer. Het origineel staat nog frisch in een pot in de serre. Het geval is geloof ik nog al zeldzaam, misschien is het de moeite van een reproductie waard.

Walden.

F. VAN EEDEN.

Het Zoetwateraquarium, door C. J. DEN HOLLANDER, SCHILLEMANS en VAN BELKUM. 1e deeltje.

Met genoegen kondig ik dit boekje bij de bezitters van aquaria aan. Vooral omdat ik een belofte in 't Aprilnummer van dit tijdschrift gedaan, nog niet geheel heb kunnen ver-

vullen en nu een welkom uitstel krijg. Ik dacht op verzoek van velen, die mij om inlichtingen vroegen, een klein boekje als handleiding voor aquarium en terrariumhouders samen te stellen uit hetgeen ik er reeds vroeger over had geschreven; maar het onderwerp trok mij te veel aan om het in een kort bestek samen te drukken, ook ben ik onwillekeurig mijn jarenlange ervaring op het stuk van aquaria en terraria tegenover die van anderen vooral van Engelsche en Duitsche schrijvers gaan stellen en dit vordert, om zeker te gaan, herhaald onderzoek, waarvoor ik in het afgelopen jaar te weinig tijd kon vinden; ook wenschte ik niet af te wijken van onze gewoonte om oorspronkelijke teekeningen naar de natuur te geven en het teekenen vooral van visschen kost meer tijd, dan ik mij had voorgesteld.

Met bovenstaand boekje, waarvan het nu verschenen eerste stuk hoofdzakelijk de visschen, behandelt, met illustraties uit Brehm e. a. werken en het tweede volgens het voorbericht andere dieren o.a. insecten, voor 't aquarium geschikt, zal geven kan ieder beginner zich voorloopig tevreden stellen. Van tijd tot tijd hoop ik in ons tijdschrift plaats te vinden voor hetgeen ik nog over 't aquarium verzameld heb. Wellicht is er dan ook gelegenheid op den inhoud van het mooie boekje van Den Hollander, die veel eigen waarnemingen geeft, terug te komen. Als wij dan onze verschillende ervaringen naast elkaar plaatsen, komt dit stellig den houders van aquaria ten goede.

E. Hs.

Naschrift bij 't Vogelverslag.

(Blz. 102.)

Nadat mijn verslag aan de redactie was ingeleverd ontving ik nog de navolgende mededeelingen van den heer P. C. C. Duijzend te Groningen:

Ampelis garrulus (L.) Pestvogel. Den 16en November ontving ik twee stuks die te Paterswolde (Dr.) waren gevangen.

Dendrocopos minor (L.) Kleine bonte Specht. Den 28en Maart ontving ik uit de nabijheid der stad Groningen een ♂ en een ♀.

Pandion haliaëtus (L.) Vischarend. Den 3en November werd een exemplaar bij Steenwijk (O.) en den 22en dier maand een bij Beetsterzwaag (Fr.) gevangen. Beide wijfjes.

Mergulus alle (L.) Kleine Alk. Den 22en Maart werden een ♂ en een ♀ te Warfum (Gr.) gevangen.

Urinator glacialis (L.) IJsdruiker. Den 5en November ontving ik een jong vrouwelijk exemplaar, waarvan de plaats van herkomst mij niet met juistheid bekend is. Het is in ieder geval in Nederland, vermoedelijk op de Wadden gevangen.

SNOUCKAERT.

Iets over salamanders.

Toen ik van den zomer een alpen-salamander (te Nijmegen) gevangen had, wilde ik dezen over de post naar een mijner vrienden te Amsterdam sturen, die er mij om gevraagd had.

Door een fout in het adres, kwam het busje, waarin ik het diertje, in nat gras, verpakt had, niet op de plaats van bestemming aan, doch geraakte na geruimen tijd onderweg te zijn geweest, eindelijk weer in mijne handen.

Bij het openen er van, kwam ik tot de ontdekking, dat het dier nog volkomen in orde was; alleen was het een beetje vermagerd, en was het half blauwgrijze, half oranje gekleurde vel eenigszins verschrompeld. Na hem een worm gegeven te hebben, dien hij gretig aannam, zette ik den salamander weer in mijn aquarium, doch daar in scheen hij in 't geheel geen zin meer te hebben. Hij deed n.l. wanhopige pogingen om er weder uit te komen en ging telkens op het stukje hout, dat als drijvend eilandje in het aquarium dienst deed, zitten.

Dit verveelde mij en daarom nam ik het plankje er uit. Tot mijne verbazing vond ik nu eenige dagen daarna het diertje dood op den bodem liggen. Ik dacht verder niet over het geval na, maar eenigen tijd later ontsnapten een paar exemplaren, van de groote soort (ook te Nijmegen gevangen) uit mijn aquarium.

Ongeveer twee maanden later vond ik een ervan terug in mijn tuin, onder eene bloemenmand.

Ik bracht het dier weer in mijn aquarium terug, maar het gaf zulke duidelijke blijken van angst, toen het weer in 't water kwam dat ik het er maar uit nam, en in mijn terrarium zette, waar het zich tot op heden nog in goeden welstand bevindt. Ook eenige exemplaren van den kleinen watersalamander, die ontsnapt waren, vond ik naderhand weer terug, en wel in het klimop. Ook deze konden, naar het mij bleek, niet meer in het water leven, en toen één van de drie verdrongen was, ontfermde ik mij over de andere en zette ze ook in mijn terrarium, waar ze tot nu toe nog steeds in leven zijn, en op het land de wormpjes eten, die ik ze geef. (Daar behooren na Juli ook alle watersalamanders. (H.)

Ze zijn dus als 't ware in landsalamanders veranderd. Ik besluit hieruit, dat de salamanders, die langen tijd uit het water moeten blijven, geheel hiervan vervreemden, ja dat zij er zelfs eene groote vrees voor krijgen.

Ik vergat nog te zeggen, dat bij de kleine watersalamanders de huid geheel veranderde, dat ze n.l. taai en droog werd, en in 't water (als ik ze daar nog eens even in zette) met lucht omgeven blijft, terwijl de staart zeer dun en rond is geworden.

J. S.

J. S. te Rotterdam. De visch met jongen, die u mij zondt, is een puitaal, hier en daar ook aalmoeder (Duitsch: aalmutter) geheeten. Het is wel degelijk een vivipare visch. De jongen komen in de meeste gevallen geheel ontwikkeld te voorschijn, blijven dan een paar uur bijna onbeweeglijk op den bodem liggen. Dit is in den laatsten tijd weer herhaaldelijk in zeewateraquaria nagegaan. Ook dat verschillende puitalen in één aquarium elkaar helpen door zijwaartschen druk, om daarna... de pasgeboren jongen op te vreten. De puitaal heeft lekker vleesch, maar de groene graat (ook na 't koken) werkt niet appetietelijk.

H.

Hyssopus officinalis.

In de 10de aflevering van *De Levende Natuur* las ik dat *Hyssopus officinalis* slechts op een paar plaatsen gevonden was. Deze plant heb ik echter gevonden op een oude muur alhier. Er groeide maar één plant.

Leewarden.

A. SCHIERBEEK.

Ter overname aangeboden

een insectendoos, met nauwkeurig sluitend glazen deksel, 42 cM. bij 61, benevens een kleine verzameling kevers.

NINCK BLOK.

Heemskerkstraat 6, Den Haag.

Ruilaanbieding.

Wie helpt mij aan een stekje *Vallisneria spiralis*, desverlangd in ruil tegen andere waterplanten.

JACQUES CLADDER.

Amsterdam, Prinsengracht 673.

Een italiaansche ringslang in ruil tegen een exemplaar van de kleine hagedis, (*Lacerta Vivipara*) of voor een kleine gladde slang.

Even wil ik mededeelen dat ik 'n week of 3 geleden 3 jonge hagedissen kreeg uit eieren die in Mei gelegd zijn.

Ook had ik dezer dagen 10 jonge hazelwormen, maar deze zijn, helaas! overleden.

Amsterdam, Rokin 132.

A. HAGEDOORN.

Wie wil een exemplaar van *Solanum rostratum* met mij ruilen tegen *Stachys italica* (nieuw.) *Brassica elongata* var. *armoracioides* Czern, *Ambrosia artemisifolia* of een andere zeldzaamheid, die voorkomt in het volgend verslag van den Heer Heukels.

P. JANSEN.

Rotterdam.

Oost-Zeedijk 220°.

Onze ex. zijn al weggegeven.

H. en T.